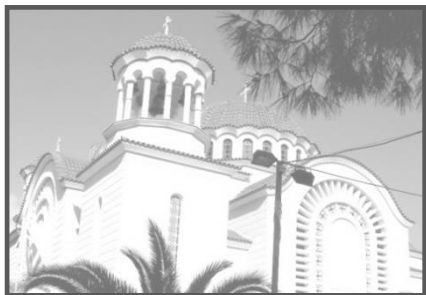

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

Ι.Μ.Κ.Α.Ω.

Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων
Πέτρου και Παύλου
Πεύκης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΗΓΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'
Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2020. ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

Μακαρίου οσίου Του Αιγυπτίου, Αρσενίου Κερκύρας, Μάρκου αρχιεπισκόπου Εφέσου Του Ευγενικού, Μακαρίου οσίου ιεροδιακόνου Του Πατμίου.

Έτος 13^ο Τεύχος 562

Το μεγάλο «Ευχαριστώ»

Ιωάννη Καραβιδόπουλου, ομοτίμου καθηγητού Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Είναι τρομερό να φανταστούμε για μια στιγμή τον εαυτό μας απομακρυσμένο από όλους τους άλλους ανθρώπους, χωρίς καμιά δυνατότητα επαφής και συναντήσεως, με άρρωστο και συνεχώς φθειρόμενο κορμί από κάποια μεταδοτική αρρώστια και επί πλέον συνοδευμένο με τη μόνιμη καταφρόνια ότι η αρρώστια που έχουμε αποτελεί τιμωρία για την αμαρτωλή ζωή μας. Και ξαφνικά κάποιος μας πλησιάζει αψηφώντας τους κινδύνους, καταπατώντας τις επικρατούσες κοινωνικές προκαταλήψεις, δείχνοντας άφοβα και απεριόριστα την αγάπη του. Δεν θα αισθανθούμε άπειρη ευγνωμοσύνη γι' αυτόν;

Μια τέτοια περίπτωση δέκα τραγικών ασθενών μας παρουσιάζει η διήγηση του ευαγγελιστή Λουκά (την Κυριακή ΙΒ΄ Λουκά), τους οποίους άγγισε η σωστική χάρη και η θεραπευτική δύναμη του Χριστού. Η αγάπη του Θεού που σαρκώνει μέσα στον κόσμο και αποκαλύπτει με τη ζωή και το θάνατό του ο Χριστός δεν περιορίζεται στους ολίγους, στους εκλεκτούς, στους δικούς του. Εκτείνεται σε όλους, ακόμη — ή μάλλον ιδιαίτερα— σε αυτούς που οι «σοβαροί» και «ευσεβείς» άνθρωποι της εποχής του θεωρούν μολυσμένους και αμαρτωλούς. Δεν γνωρίζει όρια κοινωνικά, πολιτικά ή θρη-

σκευτικά. Εκδηλώνεται κατά τη διήγησή μας σε δέκα ανθρώπους που τους ένωσε ο πόνος της μολυσματικής αρρώστιας. Ο Ιησούς τους συναντά και διαλέγεται μαζί τους, ξεπερνώντας τον Μωσαϊκό Νόμο που απαγορεύει τη συνάντηση με λεπρό. Ο ένας μάλιστα από αυτούς ήταν αλλοεθνής, ήταν Σαμαρείτης.

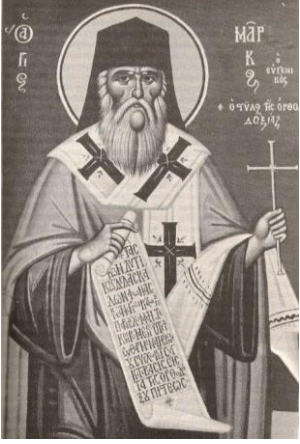
Και όμως, αυτού του τελευταίου η στάση είναι που κάνει εντύπωση και υπογραμμίζεται από τον ευαγγελιστή. Οι εννέα θεραπευμένοι, πλημμυρισμένοι από τη χαρά της υγείας και της συναντήσεως με τους συγγενείς και φίλους, βλέποντας δυνατό και καθαρό το σώμα τους, ξέχασαν να εκφράσουν την ευγνωμοσύνη τους στον ευεργέτη Χριστό —τυπικό παράδειγμα των ανθρώπων που επικαλούνται τον Θεό στη θλίψη και τον πόνο αλλά τον παραθεωρούν στη χαρά, που νομίζουν ότι ο Θεός είναι το τελευταίο καταφύγιο στην ασθένεια όταν εξαντληθούν όλες οι άλλες ανθρώπινες δυνάμεις και όχι ο πρώτος φίλος στην υγεία και στη χαρά. Ασφαλώς οι εναγώνιες κραυγές βοήθειας που απευθύνονται στον Θεό καθημερινά είναι περισσότερες από τις προσευχές ευχαριστίας και ευγνωμοσύνης!

Πολλά πράγματα τα θεωρούμε αυτονόητα μέσα στη ζωή, χωρίς να αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε κανένα για τις καθημερινές δωρεές. Η αυτοτέλεια και η αυτοπεποίθηση δεν αφήνουν περιθώρια ευγνωμοσύνης προς τον ευεργέτη Θεό. Τα χείλη μας δύσκολα κινούνται για να πουν ένα ευχαριστώ, ενώ πολύ εύκολα, σχεδόν αυθόρμητα, απευθύνουν κραυγές και επικλήσεις βοήθειας στον καιρό της ανάγκης. Και εδώ συμβαίνει το εξής χαρακτηριστικό: Όταν περάσει η ανάγκη, όχι μόνο ξεχνούμε τη στιγμή της αδυναμίας ή ντρεπόμαστε γι' αυτή, αλλά προσπαθούμε με εκδηλώσεις λεονταρισμού ή αυτοπεποιθήσεως να ισοσταθμίσουμε την επιδειχθείσα αδυναμία.

Η στάση αυτή είναι καθαρά ανθρώπινη και δείχνει την παγίδευσή μας μέσα στα οχυρωματικά έργα του εγωιστικά σκεπτόμενου εαυτού μας. Κι όμως, η λυτρωτική αγάπη του Θεού μας περιβάλλει καθημερινά. Ό σταυρός του Χριστού δεν σημαίνει μόνο το αποκορύφωμα μιας σειράς σωστικών ενεργειών που έκανε ο Θεός για τα πλάσματά του, αλλ' είναι η αρχή ατέλειωτων δωρεών που πλημμυρίζουν την ανθρωπότητα. Η σπουδαιότερη δε από αυτές συνίσταται στην κατανίκηση του φόβου του θανάτου και στην άνθηση της ελπίδας της αναστάσεως.

Όταν η οσμή του θανάτου απειλεί να μεταβάλει τα πάντα σ' ένα νεκροταφείο γύρω μας, δεν αποτελεί βασικό λόγο ευγνωμοσύνης προς τον Θεό η ανατολή της ελπίδας για μια καινούργια ζωή, χωρίς πόνο, χωρίς θλίψη, χωρίς τρόπο θανάτου; Το κλείσιμο στον εαυτό μας, η φαρισαϊκή αυτάρκεια, η φαινομενικά δυναμική αυτοπεποίθηση, φέρουν τη σφραγίδα της απειλής του θανάτου. Το άνοιγμα της καρδιάς μας στον Θεό είναι η απάντησή μας στις άπειρες δωρεές του Θεού, στο δώρο της ζωής που γενναιόδωρα μας προσφέρει, είναι το μεγάλο «ευχαριστώ». Ένα «ευχαριστώ» ευγνωμοσύνης που θα συνοδεύεται ασφαλώς από συμπεριφορά αντάξια της θείας δωρεάς. Στη διήγηση που σχολιάζουμε το ευχαριστώ προς τον Ιησού προήλθε από ένα αλλοεθνή, ένα Σαμαρείτη, που περιφρονούσε ο καθαρός Ιουδαίος. Ο πόνος της αρρώστιας ένωσε τους δέκα λεπρούς, η ευγνωμοσύνη του ενός, του Σαμαρείτη προκαλεί τον έπαινο του Χριστού και την αναγνώριση της πίστης του στο τέλος της διηγήσεως.

Άγιος Μάρκος ο Ευγενικός

Ο Άγιος Μάρκος ο Ευγενικός γεννήθηκε το 1392 μ.Χ. από ευσεβείς και πιστούς γονείς, τον αρχιδικαστή, σακελλίων και διάκονο της Μεγάλης Εκκλησίας Γεώργιο και τη Μαρία που ήταν κόρη του ευσεβούς ιατρού Λουκά. Είχε ακόμα έναν μικρότερο αδερφό που ονομαζόταν Ιωάννης. Λόγω των πολλών του πνευματικών χαρισμάτων έκανε περίλαμπρες θεολογικές και φιλοσοφικές σπουδές και μαθήτευσε στους πλέον φημισμένους διδασκάλους της εποχής του, τον Ιωάννη Χορτασμένο (κατόπιν Ιγνάτιο Μητροπολίτη Σηλυμβρίας) και τον μαθηματικό και φιλόσοφο Γεώργιο Γεμιστό Πλήθωνα. Μεταξύ των συμμαθητών του ήταν και ο μετ' έπειτα άσπονδος εχθρός του Βησσαρίων ο καρδινάλιος που ήταν υπέρμαχος της ένωσης.

Δίδασκε στο φροντιστήριο του πατέρα του, και αργότερα, μετά τον θάνατο αυτού, τον διαδέχθηκε στο διδασκαλικό επάγγελμα. Διακρίθηκε σαν δάσκαλος της ρητορικής και μεταξύ των μαθητών του, που διέπρεψαν αργότερα, ήταν ο Γεώργιος Γεννάδιος Σχολάριος (ο πρώτος μετά την πτώση της Πόλεως Πατριάρχης), ο Θεόδωρος Αγαλλιανός, ο Θεοφάνης Μητροπολίτης Μηδείας και ο αδελφός του Ιωάννης ο Ευγενικός. Στο 25ο έτος της ηλικίας του αποφάσισε να γίνει μοναχός και γι' αυτό έφυγε σε μια Μονή στους Πριγκηπόνησους. Εκεί ετάχθη υπό την πνευματική επιστοασία ενάρετου μοναχού, του Συμεών, ο οποίος τον έκειρε μοναχό και τον μετονόμασε από Εμμανουήλ, που ήταν το πρώτο του όνομα, σε Μάρκο. Κατόπιν από τα νησιά αυτά έφυγε και πήγε στη Μονή των Μαγκάνων, όπου χειροτονήθηκε Ιερέας. Αφού έγινε κληρικός, το 1436 μ.Χ. εκλέγεται Αρχιεπίσκοπος Εφέσου.

Ακολούθησε τον αυτοκράτορα Ιωάννη Παλαιολόγο στη Φεράρα και τη Φλωρεντία, όπου πραγματοποιήθηκε Σύνοδος για την ένωση της Ανατολικής και της Δυτικής Εκκλησίας. Εκεί ο Μάρκος ανεδείχθη ο θερμότερος και στερεότερος υπέρμαχος της Ορθοδοξίας, αρνούμενος να υπογράψει τον όρο της ψευδοενώσεως, έτσι που όταν ο πάπας Ευγένιος Δ' (1431 - 1447 μ.Χ.) πληροφορήθηκε την απόφασή του είπε: **«Μάρκος ούχ υπέγραψε, λοιπόν έποιήσαμεν ούδέν»**.

Μετά την προδοτική ένωση της Φεράρας - Φλωρεντίας οι Βυζαντινοί εγκατέλειψαν την Ιταλία. Ο αυτοκράτορας παρέλαβε τον Άγιο Μάρκο στο αυτοκρατορικό πλοίο. Ύστερα από ταξίδι τρεισήμισι μηνών έφθασαν τελικά στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί οι κάτοικοι δέχθηκαν με αισθήματα εχθρικά και αποδοκίμασαν αυτούς που υπέγραψαν την ένωση, αλλά επιδοκίμασαν και τίμησαν τον Άγιο Μάρκο όπως αναφέρει ο υβριστής του γραικολατίνος επίσκοπος Μεθώνης Ιωσήφ: «ο Εφέσου είδε το πλήθος δοξάζων αυτόν ως μη υπογράψαντα και προσεκύνουν αυτώ οι όχλοι παθάπερ Μωϋσεί και Ααρών και ευφήμουν αυτόν και άγιον απεκάλουν» (PG 159, 992).

Στις 4 Μαΐου 1440 μ.Χ. ο Άγιος Μάρκος αναγκάστηκε να δραπετεύσει από την Βασιλεύουσα, διότι κινδύνευε η ζωή του, και να πάει στην Έφεσο που ήταν κάτω από τους Τούρκους. Εκεί αφού ποίμανε για λίγο το ποίμνιο του αναγκάστηκε πάλι, τώρα από τους Τούρκους και τους ενωτικούς, να εγκαταλείψει την Έφεσο και μπήκε στο πλοίο που πήγαινε στο Άγιο Όρος, όπου είχε αποφασίσει να περάσει τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής του. Όταν όμως το πλοίο έκαμε σταθμό στη Λήμνο ο Άγιος ανεγνωρί-

σθαι και αμέσως συνελήφθη, κατόπιν αυτοκρατορικής εντολής και φυλακίσθηκε εκεί για δύο χρόνια. Κατά την διάρκεια της φυλακίσεώς του υπέφερε πολύ, αλλά όπως έγραψε στον ιερομόναχο Θεοφάνη τον εν Ευβοία «ο λόγος του Θεού και η της αληθείας δύναμη ου δέδεται, τρέχει δε μάλλον και ευοδούται, και οι πλείονες των αδελφών τη εμή εξορία θαρρούντες βάλλουσι τοις ελέγχους τους αλιτηρίους και παραβάτας της ορθής πίστεως...».

Από την Λήμνο ο Άγιος εξαπέλυσε την περίφημο εγκύκλιο επιστολή του προς τους απανταχού της γης και των νήσων ευρισκομένους Ορθοδόξους Χριστιανούς. Με αυτήν ελέγχει αυστηρώς τους Ορθοδόξους εκείνους που αποδέχθηκαν την ένωση και με αδιάσειστα στοιχεία αποδεικνύει ότι οι λατίνοι είναι καινοτόμοι και γι' αυτό λέει: «ως αιρετικούς αυτούς απεστράφημεν, και δια τούτο αυτών εχωρίσθημεν». Καλεί δε ο άγιος τους πιστούς να αποφεύγουν τους ενωτικούς, διότι αυτοί είναι «ψευδαπόστολοι και εργάται δόλιοι». Μετά την αποφυλάκιση του άγιος Μάρκος λόγω της ασθενείας του δεν μπόρεσε να αποσυρθεί στο Άγιο Όρος, αλλά επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη, όπου έγινε δεκτός μετά τιμών ως άγιος και ομολογητής. Από το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου των Μαγγάνων ο νέος ομολογητής διηύθυνε τον αγώνα κατά των ενωτικών, γράφοντας επιστολές στους μοναχούς και κληρικούς ενθαρρύνοντας τους να κρατούν την ορθή πίστη και να μη συνεργάζονται με τους ενωτικούς.

Οι διωγμοί, οι εξουθενώσεις και οι πιέσεις επιδείνωσαν την κατάσταση της υγείας του Αγίου Μάρκου και στις 23 Ιουνίου του 1444 μ.Χ., αφού είχε καλέσει κοντά του τα πνευματικά του τέκνα και ανέθεσε στον Γεώργιο Σχολάριο την αρχηγία του ανθενωτικού αγώνος, απεδήμησεν εις Κύριον. Ήταν μόλις 52 ετών. Στον επικήδειο λόγο που εξεφώνησε ο Γεώργιος Σχολάριος, ανέφερε μεταξύ άλλων ότι ο όσιος «εν ιερεύσει διέπρεψεν, εν αρχιερεύσιν διέλαμψεν, ήθλησεν υπέρ της Εκκλησίας πάνυ καλώς αδάμαντος στερεώτερος ώφθη προς την μετάθεσιν...νυν γυμνή τη ψυχή της μακαριότητος εμφορείται ήν επέγνω καλώς και λαβείν εντεύθεν εσπούδασε την εν Χριστώ κεκρυμμένην ζήσας ζωήν και σύνεστι τοις ιεροίς διδασκάλους της πίστεως, πάντων είνεκα δίκαιος ών εκείνοις συντάττεσθαι».

Αμέσως μετά την κοίμηση του ο Μάρκος τιμήθηκε ως άγιος και ομολογητής. Αυτό μαρτυρεί με πόνο και ο σύγχρονος και άσπονδος εχθρός του Ιωσήφ, ουνίτης επίσκοπος Μεθώνης, λέγων, «ώσπερ πολλούς μεν και άλλους, και τον καλούμενον Παλαμάν, και τον Εφέσου Μάρκον, ανθρώπους ούτ' άλλως φρενήρεις, αλλά και δοξοσοφίας εμπεπλησμένους, μηδεμίαν αρετήν ή αγιωσύνην εν εαυτοίς έχοντας, μόνον δια το λέγειν και συγγράφειν κατά Λατίνων, δοξάζετε και υμνείτε, και εικόνας εγκοσμεείτε αυτοίς και πανηγυρίζοντες, στέργετε αυτούς ως αγίους και προσκυνείτε» (PG 159, 1357). Την πρώτη ακολουθία προς τιμήν του Αγίου Μάρκου συνέθεσε ο αδελφός του, Ιωάννης ο φιλόσοφος. Κατ' αρχάς η μνήμη του εορταζόταν στις 23 Ιουνίου αλλά ο Πατριάρχης Γεννάδιος Σχολάριος, το 1456 μ.Χ., όρισε διά συνοδικής πράξεως, να εορτάζεται η μνήμη του στις 19 Ιανουαρίου, ημέρα προφανώς της ανακομιδής του λειψάνου του αγίου και ταφής αυτού στην μονή του Λαζάρου στον Γαλατά.

Οι αγώνες του Μάρκου και του μαθητού του Γενναδίου αναγνωρίστηκαν από την μεγάλη σύνοδο της Κωνσταντινουπόλεως που τελείωσε το 1484 μ.Χ. και κατέγραψε τα ονόματα τους, ως πατέρων αγίων, στο Συνοδικό της Ορθοδοξίας.